

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/19133-3
Saksbehandler Frode Amundsen

Froland kommune - innspill til oppstart av planarbeid og forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	30.11.2021	160/21

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 30.11.2021 sak 160/21

Møtebehandling

Representanten Mirell Høyer-Berntsen (SV) fremmet alternativt forslag:

1. Fylkesutvalget mener det er et godt plangrep av Froland kommune å vurdere omfattende arealbruksendringer for kraftkrevende næring, gjennom en kommuneplanprosess. Bred medvirkning, faglig solide konsekvensutredninger og en helhetlig arealforvaltning som er i tråd med målsettingene i Regionplan Agder 2030 bør ligge til grunn for en slik prosess.

2. Fylkesutvalget anbefaler et godt samarbeid med nabokommunene, berørte parter, interesseorganisasjoner, næringsaktører og fylkeskommunen for å sikre en bred prosess og en helhetlig og bærekraftig forvaltning i et regionalt perspektiv. Det må fremkomme tydelige vilkår til hva slags grønn kraftkrevende industri man ønsker å legge til rette for.

3. Fylkesutvalget anbefaler at man bør avvente utviklingen og konsekvensene av etableringen av Morrow i Arendal, før man legger tilrette for en ytterligere stor kraftkrevende næringsaktivitet så tett geografisk som det her legges opp til. Først når Morrow har igangsatt sin produksjon vil man kunne se hvilke konsekvenser dette har for arbeidsliv, energitilførsel, infrastruktur, boligmarked og regionen som helhet. Fylkesutvalget anbefaler derfor at man utsetter oppstart av planarbeid og forslag til planprogram til man har en bedre oversikt over tilsvarende andre etableringer i regionen og hvilke konsekvenser dette medfører.

Votering

Det var 10 representanter til stede under voteringen.

Ved alternativ votering mellom fylkeskommunedirektørens forslag og forslaget fremmet av SV, ble fylkeskommunedirektørens forslag vedtatt med 9 mot 1 stemme (SV).

Fylkesutvalget - vedtak

1. Fylkesutvalget er generelt positiv til at det legges til rette for næringsvirksomhet som kan utnytte regionens store kraftoverskudd.
 2. Fylkesutvalget mener det er et godt plangrep av Froland kommune å vurdere omfattende arealbruksendringer for kraftkrevende næring, gjennom en kommuneplanprosess.
 3. Fylkesutvalget mener at premiss i planprogram om at kraftkrevende industri må ligge i nærheten av kraftproduksjon bør begrunnes i den videre planprosessen.
 4. Fylkesutvalget anbefaler at viktig områder for friluftsliv, landbruk, kulturlandskap og kulturminner innarbeides i kommuneplankartet.
 5. Fylkesutvalget ber kommunen nyttiggjøre seg av andre innspill i saksfremstillingen.
-

Froland kommune - innspill til oppstart av planarbeid og forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkesutvalget er generelt positiv til at det legges til rette for næringsvirksomhet som kan utnytte regionens store kraftoverskudd.
2. Fylkesutvalget mener det er et godt plangrep av Froland kommune å vurdere omfattende arealbruksendringer for kraftkrevende næring, gjennom en kommuneplanprosess.
3. Fylkesutvalget mener at premiss i planprogram om at kraftkrevende industri må ligge i nærheten av kraftproduksjon bør begrunnes i den videre planprosessen.
4. Fylkesutvalget anbefaler at viktig områder for friluftsliv, landbruk, kulturlandskap og kulturminner innarbeides i kommuneplankartet.
5. Fylkesutvalget ber kommunen nyttiggjøre seg av andre innspill i saksfremstillingen.

Vedlegg

Særutskrift - Froland kommuneplan - arealdelen - forslag til planprogram
Planprogram 15.09.21

Sammendrag

Froland kommune har varslet oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel og invitert Agder fylkeskommune til å komme med innspill. Fylkeskommunedirektøren anbefaler å gi innspill knyttet til kraftkrevende næring, generelle innspill til forslag til planprogram og konsekvensutredning, samt tematiske innspill knyttet til samferdsel, friluftsliv og kulturminner.

Saksopplysninger

Froland kommune varslet i brev av 28.9.2021 oppstart av planarbeid og høring av forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel. Agder fylkeskommune har fått utsatt frist til å behandle saken i fylkesutvalget 30.11.2021.

Et planprogram er en oppskrift på hvordan den videre planprosessen skal organiseres, herunder beskrive hvordan kommunen skal arbeide med rulleringen av planen samt tema som skal behandles. Fylkeskommunen har blitt invitert til å komme med innspill til forslaget til planprogram.

I forslag til planprogram skriver kommunen at de har mottatt innspill fra private om næringsarealer for kraftkrevende industri – grønn industri, og det argumenteres med at den må ligge i nærhet av kraftproduksjon. Innspillet kom i ettertid at Morrow hadde avgjort å etablere batterifabrikk i Arendal. Froland kommune ser behov for å sikre nødvendige arealer til dette formålet.

Kommunen har i sin arealstrategi vedtatt 23.9.2021 innarbeidet disse hensynene:

«Froland kommune skal legge framtidige nye næringsarealer i nær tilknytning til viktige samferdselsårer. Området fra Blakstadheia til kommunegrensa utpeker seg til nye framtidige næringsarealer som følge av sin nærhet til ny E 18 og Gullknapp flyplass. Froland kommune skal legge forholdene til rette for etablering av grønn industri. Tilgang til kraft kan påvirke plassering av næringsarealer for grønn og kraftkrevende industri.»

I saksfremstillingen skriver kommunen at innspill for næringsarealer til «kraftkrevende grønn industri» gjelder et område på Bøylestad like i nærheten av trafostasjonen. Saken har vært diskutert på regionalt planforum 21.10.2021¹, hvor kommunen ønsket å diskutere aktuelle utredningsbehov for et næringsområde på ca 2000 daa i nærheten av Bøylestad trafostasjon. Tiltakshavere er grunneiere og Arendal Fossekompani.

Vurderinger

¹ Referat fra planforum:

<https://agderfk.no/vare-tjenester/regional-planlegging-og-utvikling/regionalt-planforum/>

Fylkeskommunedirektøren har innspill knyttet til kraftkrevende næring, generelle innspill til forslag til planprogram og konsekvensutredning, samt tematiske innspill knyttet til samferdsel, friluftsliv og kulturminner. Fylkeskommunen bistår gjerne underveis i planprosessen dersom kommunen ønsker dette.

Kraftkrevende næring:

Fylkeskommunedirektøren er generelt positiv til at det legges til rette for næringsvirksomhet som kan utnytte regionens store kraftoverskudd, jamfør målsetningene i regionplan Agder 2030 samt intensjonene bak «Electric Region Agder».

I de siste årene har det blitt igangsatt flere reguleringsprosesser med hensikt å tilrettelegge for kraftkrevende næring på Agder, i strid med overordnede arealplaner. I disse sakene har fylkeskommunedirektøren påpekt at plansystemet er lagt opp slik at omfattende arealbruksendringer bør skje gjennom endring og revisjon av overordnede planer, slik som kommuneplanens arealdel. Fylkeskommunedirektøren mener det er et godt plangrep av Froland kommune å vurdere slike omfattende arealbruksendringer gjennom en kommuneplanprosess.

At kraftkrevende industri må ligge i nærhet av kraftproduksjon er i planprogrammet lagt som en premiss. Dette bør utdypes og begrunnes i den videre planprosessen for å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Kraftkrevende (grønn) næring kan romme et spekter av virksomheter, som for eksempel datalagringssenter, batteriproduksjon, hydrogenproduksjon og ammoniakkproduksjon. Noen av disse virksomhetene kan også defineres som arbeidsintensive, eksempelvis batterifabrikken i Arendal hvor det anslås 2000 ansatte. Arbeidsintensivt virksomheter bør som kjent lokaliseres på steder hvor ansatte har gode muligheter for å komme seg til jobb med gange, sykkel og kollektiv, i tråd med prinsippet om rett virksomhet på rett sted. I det videre planarbeidet bør type kraftkrevende næring/virksomhet utdypes nærmere.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler et godt samarbeid med nabokommunene. Eventuelle omfattende arealbruksendringer på Bøylestad er nær kommunegrensen til Arendal og Tvedestrand, og vil kunne ha konsekvenser for fremtidig arealbruk utover Froland kommune.

Planprogram og konsekvensutredninger

Forslag til planprogram med opplegg for konsekvensutredninger vurderes som et generelt dokument for hva kommunen skal utrede og avklare i planprosessen. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering bør forslag til utredningsmetoder og opplegg for medvirkning bearbeides og konkretiseres.

Kommuneplanens arealdel skal konsekvensutredes. Dette gjelder både enkeltområder og den samlede belastningen på miljø og samfunn. For å kunne gjøre gode avveininger i kommuneplanens arealdel, vil det være avgjørende at vurderingene bygger på et godt kunnskapsgrunnlag om både naturverdier, ressurser og brukerinteresser.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler kommunen å beskrive metode og kunnskapsgrunnlag som skal benyttes for å vurdere innspill til arealbruksendringer knyttet til tema lokalisering, transport og infrastruktur. Ettersom hensikten med planarbeidet er å sette av areal til kraftkrevende næringsvirksomhet vurderes det særlig relevant å inkludere utredning av alternative lokaliseringer, utredning av konsekvenser for mobilitet og infrastruktur, herunder fylkesveinettet, og utredning knyttet til klimagassutslipp. Hensikten er å gi en tilfredsstillende redegjørelse for planforslagets virkninger for miljø og samfunn, og gjøre det mulig for høringsinstanser og befolkningen generelt å vurdere kvaliteten på beslutningsgrunnlaget.

Skissert fremdriftsplanen fremstår som stram og kan være utfordrende når det gjelder å få til aktiv medvirkning fra berørte parter og andre interessenter.

Samferdsel

Det er begrenset økonomi i fylkeskommunen til nye investeringstiltak/ større opprustninger langs fylkesveinettet. Dette innebærer at dersom det avsettes byggeområder i områder som ikke har tilfredsstillende infrastruktur, så må kostnader knyttet til oppgradering av fylkesveinettet beregnes inn i prosjektkostnadene. Vi anbefaler at dette tydeliggjøres i planprogrammet. I konsekvensutredninger av arealinnspillene bør det vurderes om tilkobling til eksisterende vegnett er teknisk mulig og om dette kan løses uten store investeringskostnader.

Friluftsliv

Regionplan Agder 2030 beskriver et fremtidsbilde der økt fysisk hverdagsaktivitet har bidratt til bedre folkehelse. Kommunen har flere viktige friluftarealer og sammenhengende grønnstruktur. I arbeid med ATP-planen for Arendalsregionen er slike viktige områder for friluftsliv i kommunen kartlagt og verdsatt. Arbeidet inngår som en sentral del av de langsiktige arealstrategiene. Fylkeskommunedirektøren mener derfor at det er viktig at friluftsområdene med grønnkorridorer og ferdselsårer forvaltes på en god måte. Dette gjelder på lik linje med regionalt viktige jordbruksområder og kulturlandskap. ATP-planen viser til viktige arealer som bør være et grunnlag for utformingen av arealdelen med bestemmelser. Fylkeskommunedirektøren vil derfor oppfordre til at dette blir tatt med i rulleringen av kommuneplanen.

Kulturminner

Froland kommune har fått midler til å utarbeide en kulturminneplan. Denne kan med fordel innarbeides i kommuneplanens arealdel. Det er også en fordel om kommunen lager et temakart som viser automatisk fredede kulturminner (sosikode H730). Data kan lastes ned fra Askeladden. Forholdet til automatisk fredede kulturminner avklares på reguleringsplannivå.

Regionplan Agder 2030

Planarbeidet berører en rekke forhold som er omtalt i regionplan Agder 2030.

Fylkeskommunedirektøren vil særlig vise til følgende mål og føringer:

- Det er et stort potensial for bærekraftig vekst gjennom å kombinere regionens sterke teknologikompetanse og store overskudd av fornybar kraft. (Fra det innledende kapitlet om «Utfordringer og muligheter for Agder i 2019»).
- Agders store tilgang på regulerbar og fornybar kraft har forsterket posisjonen som en ledende energiregion og en kompetanseregion for fremtidens produksjon, distribusjon og bruk av energi. (Fra fremtidsbildet under «verdiskaping og bærekraft». Setningen er relatert til «Electric Region Agder»).
- Ivareta næringslivets behov for areal, og legge til rette for at virksomheter med mange besøkende lokaliseres i sentrumsområder.
- Ivareta landskap, naturmangfold, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og kulturmiljø for fremtidige generasjoner gjennom utvikling, bruk og vern.
- All utbygging skjer etter prinsippene om samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Økonomiske konsekvenser

Innspill til planarbeidet har ingen økonomiske konsekvenser for Agder fylkeskommune.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren mener det er positivt at Froland kommune vurderer eventuelle omfattende arealbruksendringer gjennom en kommuneplanprosess. Type virksomhet i næringsarealer for grønn og kraftkrevende industri bør utdypes, og utredningskrav i planprogram bør tilpasses aktuelle virksomheter. Fylkeskommunedirektørens innspill og vurderinger vil kunne bidra til at det regionale perspektivet og Regionplan Agder 2030 blir ivaretatt ytterligere.

Kristiansand, 12.11.2021

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kenneth Andresen
fylkesdirektør Analyse og plan

2.desember.2021